

Edícia **História v kočke**

1

Mária Terézia a my

Vydané pri príležitosti 300. výročia
narodenia kráľovnej Márie Terézie

SPRIEVODCA K VZDELÁVACIEMU PROGRAMU MMB

Projekt **Oživené učebnice**

V EDÍCII HISTÓRIA V KOCKE VYDÁVAME:

Martina Pavlikánová: **Prišli k nám Rimania**

Beáta Husová: **Slovania z Devína**

Martina Pavlikánová: **Tajomstvo lekárne U červeného raka**

Beáta Husová: **Prechádzky s pánom Marquartom**

Úvod

Milí kamaráti, držíte v ruke knižočku, v ktorej si prečítate príbeh výnimočnej ženy. Bola nielen uhorskou kráľovnou, ale aj arcivojvodkyňou celej habsburskej monarchie. Porozpráva vám ho ona sama. V jej časoch Bratislavčania ešte volali svoje mesto Prešporok, po nemecky Pressburg a po maďarsky Pozsony. A Prešporok nebol hlavným mestom Slovenska, ale Uhorska. Uhorsko bolo zasa súčasťou habsburskej monarchie.

Šestnásť detí Márie Terézie 11 dievčat a 5 chlapcov

Mária Alžbeta
(1737–1740)

Mária Alžbeta
(1743–1808)

Mária Karolína
(1752–1814)

Mária Anna
(1738–1789)

Karol Jozef
(1745–1761)

Ferdinand
Karol Anton
(1754–1806)

Mária Karolína
(1740–1741)

Mária Amália
(1746–1804)

Jozef II.
(1741–1790)
ako panovník:
(1780–1790)

Leopold II.
(1747–1792)
ako panovník:
(1790–1792)

Mária Antónia
(1755–1793) (37)
manželka francúzskeho
kráľa Ľudovíta XVI.
popravená po Veľkej
francúzskej revolúcii

Mária Kristína
(1742–1798)
najoblúbenejšia dcéra

Mária Karolína
(*† 1748)

Mária Johanna
Gabriela
(1750–1762)

Mária Jozefa
(1751–1767)

Maximilián
František
(1756–1801)

Obsah

Ja, Mária Terézia Walburga Amália Kristína	6
Čo všetko má vedieť malá princezná	8
Do konca života a naveky...	11
A je zo mňa kráľovná	14
Moja bratislavská korunovácia	16
Život za kráľovnú	22
Moje deti	23
Môj dvor	25
Môj deň	27
Moje reformy	30
Čo nesmie chýbať na mojom stole	32
Čo je moderné v mojom storočí	33

Čo všetko má vedieť malá princezná

Mám šesť rokov a už mám panovnícky titul – som arcivojvodkyňa. Môjho otca práve v Prahe korunovali za českého kráľa. Bola to veľká sláva, ale pre mňa malo byť dôležitejšie čosi iné: kráľovský sprievod sa z Prahy presunie do nášho vidieckeho rodového sídla a tu stretnem po prvý raz Františka Štefana Lotrinského.

Moja bratislavská korunovácia

Máriu Teréziu korunovali za uhorskú kráľovnú 25. júna 1741 v Dóme sv. Martina. Niekoľko rokov predtým prešiel interiér a zariadenie chrámu radikálnou barokovou prestavbou. Skvostný hlavný oltár a sochu patróna kostola sv. Martina na koni vytvoril najvýznamnejší stredoeurópsky sochár tých čias, Georg Raphael Donner.

Portréty Márie Terézie s kráľovskými insígniami namaloval nadaný bratislavský portrétista Daniel Schmiddeli. Obrazy môžeme dodnes obdivovať najmä v múzeách a galériách po celom Slovensku.

Korunovačná ceremónia sa riadila záväzným poriadkom a trvala okolo štyroch hodín, takže unavená panovníčka si musela ísť oddýchnuť do svojich komnát na Bratislavskom hrade. Zotrvala v nich, až kým jej palatín Ján Pálffy neoznámil, že je prestreté. Pri obede sedela Mária Terézia za vrchstolom pod baldachýnom. Pozvaných bolo množstvo vzácných hostí, samozrejme, aj František I. Lotrinský a kráľovna sestra Mária Anna.

Za hlaholu zvonov a dunenia diel znie hymna Te Deum Laudamus. Ešte obetujem na oltár symbolických tridsať zlatých v striebornej miske.

Pred chrám vychádzam s korunou na hlave a v sprievode sa peši presúvame do františkánskeho kostola.

Za zvuku fanfár z veže Starej radnice sa pokloním pred sochou Panny Márie. V kostole sa ceremónia asi trochu natiahne. Musím pasovať 45 šľachticov na rytierov Rádu zlatej ostrohy.

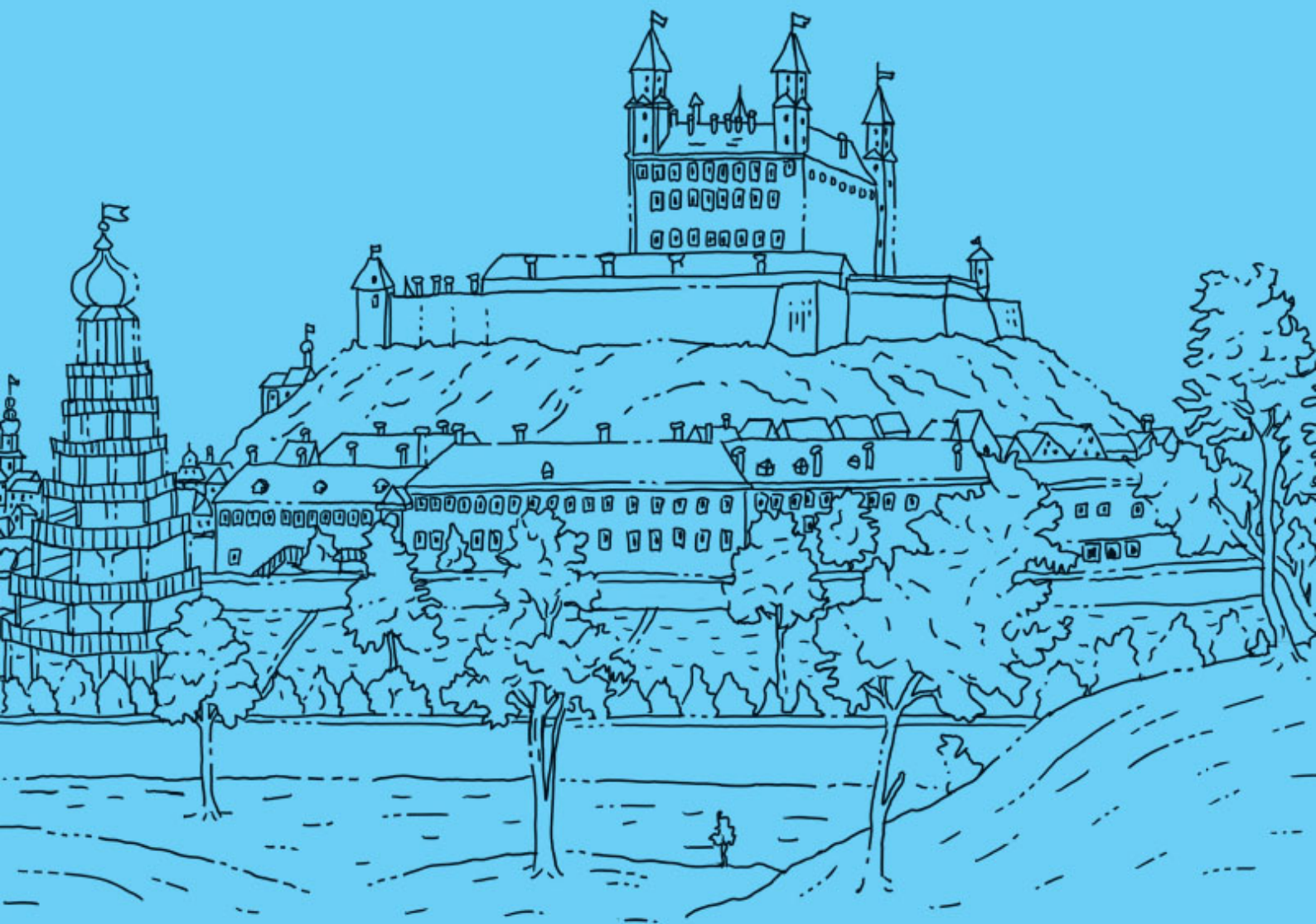

V uliciach zatiaľ rozjarený ľud pije víno z fontány a pochutnáva si na pečených voloch.

Chvalabohu, od františkánov už pokračujem v koči. Vítaná chvíľka na oddych. Vezú ma po drevených chodníkoch potiahnutých bielym, zeleným a červeným súknom. Keď koč prejde, dav sa vrhá na súkno, reže ho a trhá. Každý si chce uchmatnúť čo najväčší kus.

Na konci sprievodu prezident Uhorskej kráľovskej komory na koni rozhadzuje medzi ľudí strieborné a zlaté mince.

Publikáciu z verejných zdrojov podporil

u. fond
na podporu
umenia

ISBN 978-80-89636-23-5

9 788089 636235